

<> \
 en-de-zee geenszins-(is)zij een-volwordende;
 ..
 naar-de-opstaanplaats:
 | .
 waarheen-de-beken gaande-zijn,
 // // <> !
 daar (zijn-)zij heenkerenden om-te-gaan.
 \ .
 de-al-afheid-van-inbrengen die-verarbeid-zijn, 8
 // <>
 niet-kan-'t-aan een-iedermenselijke om-in-te-brengen;
 // \\ | .
 niet-wordt-verzadigd een-wel-oog om-te-zien,
 // <> !
 en-niet-vol-wordt een-oor vandaan-van-het-horen.
 | \ .
 Wat(is)?-dat-geschiedt, het(-is) wat-aan't-geschieden-is, 9
 .
 en-wat?-dat-gemaakt-wordt,
 <>
 het(-is) wat-aan't-gemaakt-woorden-is;
 // <> // !
 en-geenszins een-al-afheid-van-maan(d)nieuws op-de-drukplek-van de-zon.
 // // // <> \ ...
 is-er een-inbreng waarvan-men-zegt zie-deze maan(d)nieuw (is) hij; 10
 | \ .
 voorstens⁵ geschiedt-hij voor-wereldtijden,
 // <> !
 hetgeen geschiedt vandaan-van-voor-de-vertegenwending-onzer.
 // <>
 geenszins(-is-er) aanhaking⁶ aan-eerderer; 11
 // / ..
 en-ook(-niet) aan(-westelijk)-lateren die-aan't-geschieden-zijn:
 /// | .
 niet-aan't-geschieden-is aan-hen een aanhaking,
 // <> !
 gekoppeldaan wie-aan't-geschieden-zijn voor-westen-later.

~
 \ ..
 ik afstemmer: 12

⁵ Naar analogie van het Nederlandse 'eerstens' van 'eerst'.

⁶ Dit Hebreeuwse woord wordt meestal met 'gedachtenis' vertaald. Maar de basisbetekenis heeft niets met ons 'denken' te maken. Daar klinkt wel het woord 'haak' in door.

PRED 1

// // <> !
 ik-geschied (als-)koning over~JieSs^eRáAÉL in-JerRuWSháLáieM

\ ..
 en-voorts-geef-ik enwel~het-hart-mijner: 13

/// | .
 om-na-te-vragen en-om-uit-te-zoeken met-wijsheid,
 // // // \
 op de-al-afheid-van-wat gemaakt-wordt onder-de-drukplek-van

 [de-hemelhelften;

\ ..
 een-bezigheid ten-kwade:
 \\ // // <> //
 geeft gods voor-de-stichtkinderen-van de-roodling om-neer-te-buigen
 !
 [daarmee.

/ | .
 zie-ik enwel-de-al-afheid-van~de-maaksels, 14

<> \ ...
 die-gemaaktworden op-de-drukplek-van de-zon;
 <> // \ fz // !
 en-kijk-hier die-al-afheid het(-is) een-vlaag en-beweiden⁷-van beluchting⁸.

<> \
 gekromds is-niet-aan't-aankunnen om-een-rechte-te-worden; 15

<> // !
 en-een-tekort is-niet-aan't-aankunnen om-opgesomd-te-worden.

// \\ // .
 in-breng-ik ik mèt~het-hart-mijner om-te-zeggen, 16

..
 ik:
 \\ /// / | .
 kijk-hier groot-doe-ik-zijn en-toe-voeg-ik wijsheid,
 // //
 op-tegen de-al-afheid-van-wie-geschiedt

⁷ Dit Hebr.woord wordt meestal met 'najagen' vertaald, maar het is af te leiden van een werkwoord, dat 'weiden' betekent. Dit zelfstandig naamwoord komt alleen in Prediker voor.

⁸ Hier staat het Hebreeuwse woord RuWàCh, dat vaak met 'wind' en even vaak met 'geest' wordt vertaald. De basisbetekenis heeft met 'bewegende/bewegelijke lucht' te maken; wij vertalen daarom met 'beluchting' of 'beluchter'. De gebruikelijke keuze voor 'wind' geeft zowel aan dit begrip als aan deze tekst een negatieve strekking, n.l. van vluchtigheid en oppervlakkigheid, terwijl ook een positievere bedoeling mogelijk is. Datzelfde geldt voor de vertaling 'ijl' of 'ijdelheid' of leegte', waar 'vlaag' minstens mogelijk, zo niet beter is. 'Vlaag' is iets dat snel voorbij gaat, het kan heel goed iets (of iemand zijn, zoals Abel), die *helaas* snel voorbij is gegaan, maar op zichzelf waardevol is. O.a. hieruit blijkt, dat de gebruikelijke (traditionele) sceptische interpretatie van QóHèLèT ter discussie gesteld dient te worden.

<>

[voor-de-vertegenwending-mijner op-JeRuWSháLáiem;

<> // <> // !
en-het-hart-mijner **ziet** de-**veelheid** **wijsheid** en volkennis.
/// | \ .
en-voorts-wil-ik-**geven** het-hart-mijner om-te-volkennen **wijsheid**, 17
// <>
en-te-volkennen **praligen**⁹ en-onderwezenheid¹⁰;
|| // <> // !
ik-volkèn wat-ook-**dit** (is), **het** (is) **beweiding**¹¹-van¹² **beluchting!**
// // <>
ja met-het-verveelvoudigen-van **wijsheid** verveelvoudigt-hij-hartzeer; 18
// fz // !
en-de-toevoeger-van volkennis voegt-toe **smart!**

zeg-ik ik in-het-hart-mijner, 2,1
wil-gaan-toch ik-wil-op-de-proef-stellen met-vreugde en-zie

[in't-goeddoende;

// <> !
en-kijk-hier ook-**dit** een-vlaag !
<> \
voor-lachen **zeg-ik pralen**; 2
<> // !
en-voor-vreugde wat?-(is)dit makende !
\ .
uit-zoek-ik met-het-hart-mijner , 3
// <>
voor't-doorvoeren met-wijn enwel-het-vlees-mijner;
|| /// | \
en-het-hart-mijner drijvend met-wijsheid en-voor't-vasthouden
[met-slaplendigheid,

⁹ Dit Hebreeuwse woord, dat meestal een negatieve betekenis krijgt, kan evengoed een positieve betekenis hebben: praligen.

¹⁰ Meestal wordt dit Hebreeuwse woord vertaald met 'dwaasheid'; men meent, dat de Hebr. tekst de eerste letter van dit woord fout geschreven heeft; die eerste letter zou een S (Samek) moeten zijn een geen Ss (Ssin). Letterlijk heeft dit woord met slappe delen van de lendenen te maken, zo staat het in vs 3. De oude Griekse vertaling, de LXX, vertaalt hier overigens conform het Hebreeuws met 'kennis'! Wij volgen met 'onderwezenheid'.

¹¹ Zie voetnoot 5

¹² Maar hier zou ook 'door beluchting' kunnen worden gelezen. Wanneer het woord RuWaCh dan door 'beluchter' zou worden vertaald, is de strekking van dit vers, dat het volkennen vanhet gevolg is van het geweid worden door de beluchter(de geestwind).

\ ..
 tot wat-ik-aan't-zien-ben:
 \\ / /// |
 of?-dit(is) goeddoende voor-de-stichtkinderen-van de-roodling
 /// | \ .
 [wat zij-maken op-de-drukplek-van de-helftenhemel,
 <> //
 vandaan-van(anders-dan)-het-boekstaven-van de-dagen-van
 !
 [het-leven-hunner!
 <>
 groot-doe-ik-zijn de-maaksels-mijner; 4
 /// | .
 ik-sticht voor-mij huizen,
 // <> !
 en-ik-plant voor-mij gaarden!
 \ .
 Ik-maak voor-mij, 5
 <>
 schutsen en-omheinsels;
 // <> // !
 en-ik-plant in-hen hout een-al-afheid-van-vruchten!
 // <> \
 Ik-maak voor-mij vijvers-van wateren; 6
 \ , <> // !
 om-te-drenken daarvandaan een-woud-van uitspruitende houtbomen!
 / \ ,
 ik-verwerf heerdienaren en-familiebedienden, 7
 <> \ ...
 en-een-stichtkinderen-huis geschiedt voor-mij;
 \ - / /// | \ .
 ook een-verworvenheid-aan runder- entrekvee veel geschiedt voor-mij,
 // //
 vandaan-van-(anders-dan)de-al-afheid-van wie-geschieden
 <> !
 [voor-de-vertegenwending-mijner in-JeRuWSháLáieM !
 /// | \ .
 ik-vergaar voor-mij ook-zilver en-goud, 8
 // <>
 en-de-have-van koningen en-oordeelsgebieden¹³;
 \\ / \ ..
 ik-maak voor-mij zangers en-zangeressen:

¹³ Streken, die iemands beoordeling, iemands beslissingsbevoegdheid toegewezen zijn. Het woord Mediene komt ook in het Nederlands voor als aanduiding van het gebied provincie in de organisatie van de Joodse synagogale rechtsgebieden..

// // <>
 en-de-genoeglijkheden-van de-stichtkinderen-van roodling
 // !
 [borstenvolte en-borstenvollen !
 \ .
 en-groot-ben-ik en-toevoegen-doe-ik 9
 // //
 [vandaan-van(anders-dan)-de-al-afheid-van wie-geschiedt
 <>
 [voor-de-vertegenwending-mijner in JeRuWSháLáiem;
 // <> // !
 dusdanig de-wijsheid-mijner blijft-staande voor-mij !
 | \ \ .
 en-de-al-afheid-van wat wensen de-wel-ogen-mijner, 10
 // <>
 niet leg-ik-(dat)ter-zijde vandaan-van-hen;
 \\ / . .
 niet-sommeer-ik het-hart-mijner vandaan-van-de-al-afheid-van-vreugde:
 /// \\ |
 ja-het-hart-mijner is-verheugd vandaan-van-de-al-afheid-van-
 [moeite-mijner,
 // <>
 en-dit-geschiedt (als)de-vereffening-mijner
 !
 [vandaan-van-de-al-afheid-van-moeite-mijner !
 \ . .
 en-wend-ik-mij ik : 11
 | \ .
 bij-de-al-afheid-van-de-maaksels-mijner (die-)maken de-handen-
 [mijner,
 <> \
 en-bij-de-moeite waarmee-ik-moeite-doe om-te-maken;
 \\
 en-kijk-hier:
 // \\ | \ .
 de-al-afheid (is)een-vlaag en-het-beweiden-van beluchting,
 // <> // !
 en-geenszins strakgeblevenes op-de-drukplek-van de-zon !
 \\ | \ .
 en-wend-ik-mij ik om-te-zien wijsheid, 12
 <>
 en-pralerij en dwaasheid (is't);
 \ \ . .
 ja wat?(is) de-roodling:

die-aan't-komen-is ten-westen-late-van de-koning,
 // <> !
 met wat(is)-het-voorste-van het-maken-zijner !
 \ ..
 en-ik-zie ik: 13
 // // <>
 er-is strakgeblevenes voor-wijsheid vandaan-van-de-dwaasheid;
 // <> !
 als-het-strakgeblevene-van het-licht vandaan-van-de-duisternis !
 | \ .
 de-wijze, de-wel-ogen-zijner (zijn)in-het-eerstdeel-zijner¹⁴, 14
 <> \
 en-de-slaplendige (is) in-de-duisternis gaande;
 \ .
 en-ik-ken ook-ik,
 // <> //
 wat-treffende(is), de-enkel-ene is'aan't-treffen enwel-
 !
 [de-al-afheid-hunner !
 \\ / ..
 en-zeg-ik ik in-het-hart-mijner: 15
 /// | \ .
 zoals-treffende de-slaplendige ook-mij , het-is-aan't-treffen-mij,
 \\ // <> <>
 en-voor-wat? ben-ik-wijs, (ben) ik dan een-strakblijvende;
 \ .
 en-in-breng-ik in-het-hart-mijner ,
 <> !
 dat-ook-dit ('t is) een-vlaag !
 □ \\ \\ //
 ja geenszins(is) erbij-aanhaking voor-een-wijze 16
 <>
 [genoot-mèt-de-slaplendige voor-een-wereldlang;
 || /// | | .
 in-wat-(is)voorheen-van de-dagen die-komen, de-al-afheid wordt-vergeten,
 // // <>
 en-dusdanig een-gestorvene-aan't-worden-is de-wijze
 !
 [met-de-slaplendige !

¹⁴ Dit Hebreeuwse woord wordt meestal met 'hoofd' vertaald, maar de basisbetekenis is 'eerst', vnaadr de vertaling 'eerstdeel'. Het hoofd is immers het lichaamsdeel dat in meer dan één opzicht het eerst komt: bij de geboorte, maar in het contact tussen mensen. Maar in de bijbelse gedachtenwereld is het hoofd niet de zetel van de persoonlijkheid, die is in de romp te vinden: hart, lever, nieren, bloed, vet; daar zetelen wat wij de psychische functies noemen. Daarvandaan wordt ons 'eerstdeel' aangestuurd.

\ \ | .
 en-ik-beweiger enwel~de-levenden, 17
 \ /// | .
 ja kwaaddoende op-mij het-maaksel,
 <> \
 wat-gemaakt-wordt op-de-drukplek-van de-zon;
 // <> // !
 ja-de-al-afheid(is) een-vlaag en beweiding-van beluchting !
 /// | .
 en-ik-beweiger ik enwel~de-al-afheid-van~de-moeite-mijner, 18
 // <> \ . . .
 waarvoor-ik moeite-doende-ben op-de-drukplek-van de-zon;
 die-ik-rusten-laat,
 <> // !
 voor-de-roodling die-aan't-geschieden-is ten-westen-late-van-mij !
 \ . .
 en-wie? volkent: 19
 /// | \ .
 de-wijze is-aan't-geschieden of een-dwaze,
 | .
 en-hij-is-aan't-soeverein-zijn
 [bij-de-al-afheid-van~de-moeite-mijner,
 // <>
 waarmee-ik-moeite-doe en-waarmee-ik-wijs-ben
 \
 [op-de-drukplek-van de-zon ;
 <> !
 ook~dit een-vlaag !
 // \
 en-ik-omsingel-mij ik om-radeloos-te-doen-zijn het-hart-mijner; 20
 /// | .
 over de-al-afheid-van~de-moeite,
 <> // !
 waarmee-ik-moeite-doe op-de-drukplek-van de-zon !
 \ . .
 ja-er-is een-roodling: 21
 // // <> .
 wiens-moeite(is) met-wijsheid en-met-volkèning en-met-gepastheid;
 || /// |
 en-voor-een-roodling die-niet moeite-doet~daarbij
 \ .
 [is-hij-aan't-laten-rusten de-vereffening-zijner,
 // <> // !
 ook~dit een-vlaag en-kwaaddoende veel !

	// <> // !	
	ook-dit een-vlaag en-beweiden-van beluchting.	
	<>	
voor-de-al-afheid een-kalender;		3.1
	// <>	
en-een-tij(d) ¹⁶ voor-de-al-afheid-van~het-welgevallige		
	// !	
	[op-de-drukplek-van de-zon .	
	// <> \	
een-tij(d) voor-baren	en-een-tij(d) voor-een-gestorvene-worden;	2
	\ <> //	
een-tij(d) voor-planten	en-een-tij(d) voor-'t-ongeschikt-maken-van	
	!	
	[een-planting.	
	/// \	
een-tij(d) voor-doden	en-een-tij(d) voor-herstellen;	3
	// <> // !	
een-tij(d)voor-afbreken	en-een-tij(d) voor-stichten.	
	/// \ .	
een-tij(d) voor-wenen	en een-tij(d) voor-lachen,	4
	// <> // !	
een-tij(d)-van rouwklagen	en-een-tij(d)-van huppelen!	
	/// \ .	
een-tij(d) voor-wegwerpen-van stenen,		5
	<> \	
	en-een-tij(d) voor-vergaren-van stenen;	
	\ .	
een-tij(d) voor-omhelzen,		
	<> // !	
	en-een-tij(d) om-verre-te-zijn-van een-	
	[omhelzende.	
	/// \ .	
een-tij(d) voor-zoeken	en-een-tij(d) voor-te-loordoene-gaan,	6
	// <> // !	
een-tij(d) voor-waarhouden	en een-tij(d) voor-weg-werpen.	
	/// / \	
een-tij(d) voor-scheuren	en-een-tij(d) voor-aan-elkaar-naaien;	7
	// <> // !	
een-tij(d) voor-stil-zitten	en-een-tij(d) voor-inbrengen.	
	/// // .	
een-tij(d) voor-beminnen	en-een-tij(d) voor-beweigeren ¹⁷ ,	8

¹⁶ Het Hebreeuwse woord, dat gewoonlijk met 'tijd' wordt vertaald, heeft nooit betrekking op een tijdstip, maar altijd op een tijdsduur, een tijdsverloop. De betekenis is te omschrijven met de Nederlandse uitdrukking 'er staat een tijd voor', m.a.w. 'alles vergt tijd'. We vertalen dit daarom met 'tij(d)'.
¹⁷

// <> // !
 een-tij(d) voor-in't-brood-geraken¹⁸ en-een-tij(d) voor-vrede.

=

| .
 wat?(is)-strakgebleven-van het-maken, 9
 <> // !
 waarmee hij moeite-doet!

\ ..
 ik-zie enwel-neerbuigende: 10
 \\ \\ // // <>
 dat geeft gods voor-de-stichtkinderen-van de-roodling
 // !
 [om-zich-neer-te-buigen daarmee.

// <> \ .
 enwel-de-al-afheid maakt-hij mooi in-het-tij(d)-zijner; 11
 <> | \ .
 ook enwel-de-wereldtijd geeft-hij in-het-hart-hunner,
 || \\ \ ..
 zonder wat niet-aan't-vinden-is de-roodling:
 // // <>
 enwel-het-maaksel dat-maakt gods

// !
 [vandaan-van-het-eerstdeel en-tot-het-einde-toe.
 || <> // <>

\ .
 ik-volkèn ja geenszins goeddoends bij-hen; 12
 \ .
 ja ware't-om-zich-te-verheugen,
 // <> !
 en-om-te-maken goeddoends in-het-leven-zijner.

SEDER

/// | \ .
 en-ook de-al-afheid-van-roodling die-eet en-drinkt, 13
 // <>
 en-hij-ziet goeddoends in-de-al-afheid-van-de-moeite-zijner;

¹⁷ Dit Hebreeuwse woord wordt meestal met 'haten' vertaald. Maar deze en vergelijkbare woorden (b.v. het Hebreeuwse woord voor 'liefhebben') drukken niet zozeer gevoelens uit als gedrag; vandaar de vertaling 'beweigeren' en ook de keuze voor 'beminnen'.

¹⁸ Dit Hebreeuwse woord wordt meestal met 'strijd' of 'oorlog' vertaald, maar de stam van dit woord is LèChèM, dat we kennen uit de naam Bet-LèChèM, Bethlehem, en dat betekent 'huis-van-brood'. Het nederlandse woord 'brood' is verwant met 'broddelen' en 'broddellap'; brood is verbroddeld koren, tot een kluwen gemaakt koren. Strijd is bijna altijd brood-strijd (broodnijd). Daarom vertalen we hier met 'in't brood-geraken'.

PRED 3

[het-gedierte :

en-het-treffende (is)één-enkel voor-hen,
zoals-een-gestorvene-wordt deze evenzo wordt-een-gestorvene

[gene,

en-de-beluchting (is)één-enkel voor-de-al-afheid;
en-strakblijvends-van de-roodling vandaan-van(anders-dan)~het-gedierte

[(is-er-)geenszins,

ja de-al-afheid (is) een-vlaag.
de-al-afheid (is)gaande naar-een-opstaanplaats een-één-enkele; 20
de-al-afheid geschiedt vandaan-van-het-stof,
en-de-al-afheid keert-om naar-het-stof.

wie?(is) volkènnende: 21
de-beluchting(-ter)-van de-stichtkinderen-van de-roodling,
is-opgaande? deze tot-een-opgang;
en-de-beluchting(-er)-van het-gedierte,
is?-afdalend deze tot-neerrekking totter-land .

en-ik-zie: 22
ja geenszins(is-er) goedgeeds vandaan-van(anders-dan)-dat
[aan't-zich-verheugen-is de-roodling in-de-maaksels-zijner,
ja-dit de-vereffening-van-hem;
ja wie? is-aan't-doen-komen-hem om-te-zien,
op-dat wat-aan't-geschieden-is ten-westen-late-van-hem.
en-ik-keer-om ik: 4.1
en-voorts-zie-ik enwel-de-al-afheid-van-het-bedrukken,

// <> \
 welke gemaakt-woorden op-de-drukplek-van de-zon;
 \ \ \ ..
 en-kijk-hier **geween**-van de-bedrukten:
 /// | .
 en-geenszins voor-hen een-vertroostende,
 /// | .
 en-vandaan-van-de-hand-van de-onderdrukkers-hunner kracht,
 // <> !
 en-geenszins voor-hen een-vertroostende.
 \\ // <>
 en-tot-eer-brengende (ben) ik enwel-de-gestorvenen die-voorheen 2

 [gestorvenen-werden;
 .
 vandaan-van-de-levenden,
 // !
 zij levenden tot-nog-toe.
 | .
 goed-heeft vandaan-van-zij-andertwee, 3
 // <> \
 enwel die-tot-nog-toe niet geschiedt;
 /// | \ .
 die niet-ziet enwel-het-maaksel kwaad,
 // <> // !
 dat gemaakt-wordt op-de-drukplek-van de-zon.
 \\ / \ ..
 en-ik-zie ik en-wel-de-al-afheid-moeite: 4
 | \ .
 en-enwel gepast-maken-van het-maaksel,
 // // <>
 ja dat maakt-ijverig-iedermenselijke
 [vandaan-van-de-metgezel-zijner;
 // <> // !
 ook-dit(is) een-vlaag en-beweiding-van beluchting.
 | \ .
 de-slaplondige slaat-over-elkaar enwel-de-handen-zijner, 5
 <> !
 en-hij-eet enwel-het-vlees-zijner.
 goed(is) het-vol-zijn-van een-handzool van-rust; 6
 // // <>
 vandaan-van(anders-dan)-het-vol-zijn-van het-vuistenpaar met-moeite
 // !
 [en-beweiding-van beluchting.
 \\ // // <> // !
 en-ik-keer-weer ik en-voorts-zie-ik een-vlaag op-de-drukplek-van de-zon. 7

// // <> !
die niet-volkènt om-wat-klaar-te-doen-zijn nogmalig.
 // // <> \
 ja-van-da-an-van-het-huis-van de-geknevelden **trekt-een-uit** 14
 [om-te-koningen;
 // // <> // !
ja ook een-in-het-koninkrijk-zijner gebaarde derft't.
 \ |
ik-zie enwel-al-af-de-levenden, 15
 <> \
de-gaanden op-de-drukplek-van de-zon;
 /// \
genoot-met de-boreling de-andertweede,
 // <> !
die staat op-de-drukplek-zijner.
 \
geen-einde aan-de-al-afheid-van-het-genotenvolk: 16
 /// |
en-aan-de-afheid-van wat-geschiedt
 [voor-de-vertegenwending-hunner,
 <> \
ook de-lateren zijn-niet zich-aan't-verheugen-bij-hem;
 // <> // !
ja-ook-dit een-vlaag en-beweiding-van beluchting.
 \
houd-waar de-voete-benen-jouwer: 17
 /// | \
naar-gelang jij-aan't-gaan-bent naar-het-huis-van gods,
 \
en-lijfnader om-te-horen,
 // <>
vandaan-dan-het-geven door-slaplendigen
 [van-een-slachtgave;
 // <> // !
ja-geenszins-zijn-zij volkènnenden van-het-maken-van kwaad.
 \ //
niet-ben-jij-aan't-schrikken van-de-mond-jouwer en-het-hart-jouwer 5.1
 // // <>
 [is-zich-niet- aan't- bejlen om-te-doen-uit-trekken een-inbreng
 \
 [voor-de-vertegenwending-van gods;
 \ /// // | \
ja gods in-de-helftenhemel enjij op-het-land,
 // // // <> !
om-vast-zo zijn-aan't-geschieden de-ingrengen-jouwer (als)weinigen.
 // // <> \
ja komt de-droom bij-een-veelheid-van buigwerk; 2
 // // <> // !
dan-een-stem-van de-slaplendige bij-een-veelheid-van inbrengen.

// <> \
en-het-**strak**-te-houdene¹⁹-van het **land** bij-de-**al**-afheid (is)**dit**; 8
<> // !
een-**koning**-wordt om-het-**veld** geheerdiend.
// \ | \ .
een-**minnende**-van **zilver** is-niet~aan't-**verzadigd**-worden²⁰ door-**zilver**, 9
// <> \
en-wie-een-**minnende**(is) bij-**veelroerigheid** niet door-**wat**-**komt**;
<> !
ook~**dit** een-**vlaag**.
| .
bij-**verveelvoudigingen**-van het-**goede**, 10
<>
worden-**veel** die-eten-**daarvan**;
| .
en-welke?-**passendheid** (is) voor-de-**bezitters**-**daarvan**,
<> // !
ja of-het-**zien**-van de-wel-ogen-**hunner**.
| .
zoet de-**slaap**-van de-**heerdienaar**, 11
// <>
of-**weinig** of-**veel** is-hij-aan't-eten;
| .
en-**verzadiging** voor-de-**rijke**,
// // <> !
geenszins-(is)die **rustgevend** aan-**hem** om-te-**slapen**.
fz \ .
er-is **kwaad** dat-**uitput**, 12
<> \
zie-ik op-de-**drukplek**-van de-**zon**;
// // <> !
rijkdom **waargehouden** voor-de-**bezitter**-**daarvan** ten-**kwade**-van-**hem**.
// // <> \
en-te-**loor**-gaat de-**rijkdom** (nl.)**die** in-**buigwerk** **kwaad**; 13
\ .
en-hij-doet-**baren** een-**stichtkind**,
// <> !
en-**geenszins** in-de-**hand**-**zijner** **wat**-dan-ook.
/// | \ .
zoals hij-**uittrekt** **vandaan**-van-de-**buik**-van de-**moederende**-**zijner**, 14
// // <>
naakt is-hij-aan't-**keren** om-te-**gaan** naar-dat-hij-**komt**;

¹⁹ = wat 'in tact' is van het land; dit Hebreeuwse word wordt niet goed weergegeven met 'voordeel' of 'overblijfsel', het duidt tegelijk kwaliteit aan, dus; 'in tact'. We vertalen het met 'strak blijven' in de zin van onaangetast.

²⁰ De Hebreeuwse tekst heft hier een actieve zin, waarin het laatste word 'zilver' het onderwerp is en geen passieve. Ter wille van de woordvolgorde, die bovendien de basis is voor de zangvoorschriften, is voor een passieve Nederlandse zin gekozen.

en-wat-dan-ook is-hij-niet-hoog-heen-aan't-dragen in-de-moeite-zijner,
 van-wat-hij-aan't-doen-gaan-is in-de-hand-zijner.
 en-ook-dit kwaad dat-uitput, 15
 al-af-genoot-gelijk als-hij-komt vastzo is-hij-aan't-gaan;
 en-wat?-is-strak-aan't-blijven-! voor-hem,
 die-moeite-doet voor-beluchting.
 ook al-af-de-dagen-zijner in-duisternis is-hij-aan't-eten; 16
 en-hartzeer veel en-de-uitputting-van-hem en-toorn.
 kijk-hier wat-ik-zie ik: 17
 goeds dat-mooi-is te-eten en-te-drinken en-te-zien het-goede
 [bij-al-af-de-moeite-zijner waarvoor-hij-moeite-doet
 [op-de-drukplek-van-de-zon:
 de-boekstaving-van de-dagen-van-het-leven-zijner die-geeft-aan-hem
 [gods ja-dat de-vereffening-zijner.
 ook al-af-de-roodling als geeft-aan-hem gods rijkdom en-goederen 18
 [en-hij-doet-sollen-hem om-te-eten met-wat-daarvandaan(is)
 [en-om-hoog-heen-te-dragen enwel~~ devereffening-zijner,
 en-om-zich-te-verheugen over-de-moeite-zijner;
 een-gave-van gods (is)dit.
 ja niet in-de-veelheid, 19
 is-hij-aan't-aanhaken- enwel-bij-de-dagen-van het-leven-zijner;
 ja gods een-zich-toebuigende met-de-vreugde-van het-hart-zijner.
 er-is een-kwaad, 6.1
 dat ik-zie op-de-drukplek-van de-zon;

// <>
 al-af~moeite-van de-roodling (is)voor-de-mond-zijner; 7
 <> // !
 en-ook-de-lichaamziel²² is-niet vol-aan't-worden.
 // <>
 ja wat?-is-strak²³-aan't-blijven voor-de-wijze 8
 [vandaan-van(anders-dan-voor)-de-slaplondige;
 \
 wat?-voor-de-zich-buigende die-volkènt,
 <> // !
 om-te-gaan voorgelegd-aan de-levenden.
 fz // <>
 goed(is) het-aanzien-van wel-ogen 9
 [vandaan-van(anders-dan)-de-gang-van~een-lichaamziel;
 // <> // !
 ook-dit(is) een-vlaag en-het-weiden-van beluchting.
 . .
 wat(is)-wat-hij-geschiedt: 10
 | \
 voorheen wordt-geroepen de-naam-zijner,
 <> \
 en-wordt-volkènd wat-hij(is) (als)roodling;
 \
 en-niet-is-hij-aan't-aankunnen om-te-oordelen,
 // <> !
 genoot-met wie-een-veroveraar-is vandaan-van(anders-dan)-hij.
 // // <> \
 ja er-zijn~inbrengen die-veel-makend veel-maken (wat)vlaag(is); 11
 <> !
 wat(is)?-strak-blijvend voor-de-roodling.
 \ □ \\ / ..
 ja wie(is)-volkènnend wat-goed(is) voor-de-roodling bij-leven: 12
 //
 vandaan-van(anders-dan/vanwege)-het-staafboek-van
 // <>
 [de-dagen-van~het-leven-van de-vlaag-van-hem
 \
 [en-hij-is-aan't-maken-hen als-schemer;
 | \
 welke wie?-aan't-voorleggen-is aan-de-roodling,
 // <> // !
 wat?-aan't-geschieden-is laat-achter-hem op-de-drukplek-van de-zon.

²² Hier staat het Hebreeuwse woord NèPhèSh. Dit is één van de teksten in TeNaKh, waaruit blijkt, dat de betekenis van dit woord ook lijfelijk is. alles is voor de mond bestemd, maar het lichaam – zo zou je het woord hier kunnen vertalen, maar zonder rtekening te houden met de culturele contetxt van de tijd, waarin Prediker geschreven werd: ongeveer 300 v. Chr. – wordt niet vol. Op dezelfde manier kan er in TeNaKh gesproken worden over de NèPhèSh, de lichaamziel, van de SheAóWL, de oergroeve.
²³ In de zin van ‘intact’.

SEDER

// <> \
goed-is een-naam vandaan-van(anders-dan)-olie **goed(is);** 7.1
 \ .
 en-de-**dag**-van gestorvenheid,
 <> !
 vandaan-van(anders-dan)-de-**dag**-van het-gebaard-woorden-van-hem.
 || \ ..
goed-is om-te-gaan naar-een-huis-van-**treurnis:** 2
 \ | \ .
 vandaan-van(anders-dan)-om-te-**gaan** naar-een huis-van **drinkmaal,**
 || <> \
waarin dat(is) de-voleindiging-van al-af-**roodling;**
 <> // !
 en-de-levende is('t)-aan't-**geven** aan-het-hart-**zijner.**
 // <>
goed-is hartzeer vandaan-van(anders-dan)-**gelach;** 3
 // <> //
 ja-bij-het-**kwaad**-zijn-van de-vertegenwending is-aan't-**goed**-worden
 !
 [een-**hart.**
 /// | \ .
 het-**hart**-van **wijzen(is)** in-een-**huis**-van **treurnis,** 4
 // <> // !
 en-het-**hart**-van slaplendigen in-een-**huis**-van **vreugde.**
 || <> \
goed-is om-te-horen het-**schelden**-van een-**wijze;** 5
 || <> // !
 vandaan-van(anders-dan)-een-menselijke die-**hoort** de-**zang**-van
 [slaplendigen.
 \ /// | \ .
 ja als-de-**stem**-van **punt**doornen op-de-**drukplek**-van de-**pot,** 6
 <> \
vastzo(is) het-**gelach**-van de-slaplendige;
 <> !
 en-ook-**dit(is)** een-**vlaag.**
 // <> \
 ja de-bedrukking is-**pralerig**-aan't-maken²⁴ een-**wijze;** 7
 // <> // !
 en-aan't-te-**loor**-doen-gaan enwel-een-**hart (is)**een-**gave.**
 // // <>
goed-is het-latere-van een-**inbreng** 8
 vandaan-van(anders-dan)-het-eerdere-**zijner;**

²⁴ Zie voor een uitvoerige studie van het Hebreeuwse Hálál: OP NAAR JHWH DIE VAN ISRAEL, een onderzoek van psalm 25(Maastricht 2007) blz. 72 e.v.

// <> !
goed(is) gestrektheid-van-beluchting
 [vandaan-van(anders-dan)-rijzigheid-van-beluchting.
 // <>
 niet-ben-jij-aan't-verschrikt-zijn in-de-beluchting-jouwer voor-hartzeer;9
 \ .
ja hartzeer,
 // <> !
 in-de-dijenschoot-van slaplendigen is-het-aan't-rusten.
 | \ .
 niet-aan't-zeggen-jij wat? geschiedt-er, 10
 /// | .
 dat-de-dagen de-eerdere,
 // <>
 geschieden (als)goede vandaan-van(anders)-deze;
 // // <> // !
ja niet vandaan-van-wijsheid wens-jij hier~over.
 // <>
goed-is wijsheid genoot-met~eigendom; 11
 <> // !
 en-strakheid voor-wie-zien de-zon.
 // // <> \
ja in-schemer de-wijsheid in-schemer het-zilver; 12
 \ .
strak-blijven (is)volkennis,
 <> // !
 de-wijsheid is-aan't-doen-leven de-bezitters-ervan.
 <> \
zie enwel-het-maaxsel-van gods; 13
 \ /// | .
ja wie? kan-het-aan om-tot-een-rechte-te-maken,
 // !
wat hij-verontwricht.
 /// | \ .
op-een-dag-van het-goede geschied bij-het-goede, 14
 // <>
 en-op-een-dag-van het-kwade zie;
 \ /// | \ .
ook enwel~deze mede-genoot-zijnde-met~deze maakt gods,
 . .
 op-het-inbrengen-daarvan:
 \\ \\\ // <>
 dat-niet aan't-vinden-is de-roodling laat-achter-hem
 !
 [wat-dan-ook.
 // <> \
enwel~vlaag zie-ik in-de-dagen-van de-vlaag-mijner; 15

// | \
er-is een-rechtvaardige teloorgaande in-de-gerechtigheid-zijner,
en-er-is een-schender,
<> !
gestrekt in-de-schending-zijner.
/// | .
niet-aan't-geschieden-jij (als)een-rechtvaardige die-veel-maakt, 16
<>
en-niet-aan't-wijs-achten-jij-jezelf strak;
<> !
voor-wat? ben-jij-tot-ontzetting-gebracht-aan't-worden.
// <>
niet-ben-jij-een-schender-aan't-zijn die-veel-maakt 17
\
[en-niet-ben-jij-aan't-geschieden (als) een-slaplendige;
// <> // !
voor-wat? ben-jij-aan't-sterven bij-niet het-tij-jouwer.
fz \ \ .
goed dat jij-aan't-aangrijpen-bent hierbij, 18
<> \
en-ook-vandaan-van-hiervan niet-ben-jij-aan't-doen-rusten
[enwel-de-hand-jouwer;
// <> // !
ja-wie-ontzag-heeft-voor gods doet-uittrekken al-af-hen.
<> \
de-wijsheid is-sterk-aan't-doen-zijn de-wijze; 19
| .
vandaan-van(anders-dan)-tien solmachtigen,
// <> !
die geschieden in-een-stad.
\ .
ja roodling, 20
// <>
geenszins een-rechtvaardige in het-land;
// <> !
die aan't-maken-is-goeds en-niet aan't-verwaarden-is.
/// | // .
ook aan-al-af-de-inbrengen die zij-aan't-inbrengen-zijn, 21
<>
ben-jij-niet-aan't-geven het-hart-jouwer;
// // <> !
dat jij-niet-aan't-horen-bent enwel-de-heerdienaar-jouwer
[kleinerend-jou.
// // <> \
ja ook-voetstampen vele volkènt het-hart-jouwer; 22
// <> // !
dat ook-jij jij-kleineert lateren.

<> \
 al-af~dit beproef-ik met-de-wijsheid; 23
 \
 zeg-ik ik-ben-wijs-aan't-woorden,
 <> // !
 en-zij is-ver vandaan-van-mij.
 <>
 (als)het-verre wat?-geschiedt; 24
 // <> // !
 en-diep dieps wie? is('t)-aan't-vinden.
 \\ /// | \
 rond-singel-ik ik en-het-hart-mijner om-te-volkennen en-om-uit-te-zoeken,25
 // <>
 en-zoekend wijsheid en-berekening;
 \\ | \
 en-om-te-volkennen de-schennis-van de-slaplendige,
 <> !
 en-de-slaplendigheid-van pralerijen.
 \\ / \
 en-vindend (ben)ik bitters vandaan-van(anders-dan)-gestorvenheid: 26
 | \\ \\\\ //
 enwel-de-vrouwmenselijke van-wie vangkooien en-bannetten (zijn)
 <> \
 [het-hart-harer en-ketenen de-handen-harer;
 || /// | \
 de-goede voor-de-vertegenwendinging-van de-gods is-aan't-ontsnappen
 [vandaan-van-haar,
 <> // !
 en-een-verwaarder is-aan't-overmeesterd-woorden bij-haar.
 | \
 zie dit vind-ik, 27
 <>
 zegt afstemmer;
 // <> // !
 het-één-enkele voor-het-één-enkele om-te-vinden-van een-berekening.
 // // // <> \
 welke nog-malig-zoekt de-lichaamziel-mijner en-ik-niet vind; 28
 || /// \\ |
 een-roodling een-één-enkele vandaan-van-een-kuddetal vind-ik,
 // <> // !
 en-eenvrouwmenselijke bij-al-af-deze niet vind-ik.
 | \
 afgezonderd zie~dit vind-ik, 29
 \\ \\\\ // <>
 dat maakt de-gods enwel-de-roodling rechtuit;
 // <> // !
 en-zij zij-zoeken berekeningen vele.

///
wie? als-de-wijze, 8.1
 // <> \
 en-wie?> (is)volkènnend de-duiding-van een-inbreng;
 /// | \
 de-wijsheid-van een-roodling is-aan't-doen-lichten
 [de-vertegenwendinging-zijner,
 // <> !
 en-de-sterkte-van de-vertegenwendinging-zijner is-aan't-veranderen.
 | \
ik de-mond-van-de-koning houd-waar, 2
 || <> // !
 en-op een-inbreng-van een-bezevening-van gods.
 /// |
 niet-ben-jij-aan't-verschrikt-zijn vandaan-van-de-vertegenwendinging-zijner 3
 [jij-bent-aan't-gaan,
 <> \
 niet-ben-jij-aan't-staande-blijven bij-een-inbreng kwaad;
 // <> !
 ja-al-af-waaraan hij-welgevallen-aan't-hebben-is is-hij-aan't-maken.
 // <>
 met-wat(is) een-inbreng-van-een-koning sollend; 4
 // <> !
 en-wie? is-aan't-zeggen-aan-hem wat?-ben-jij-aan't-maken.
 \
 een-waar-houdende het-gebod, 5
 // <> \
 is-niet aan'tvolkènnen een-inbreng kwaad;
 \
 en-tij en-stelregel,
 <> // !
 is-aan't-volkènnen het-hart-van een-wijze.
 \
ja voor-al-af-welgevallen, 6
 <> \
 is-er tij en-stelregel;
 // <> // !
 ja-het-kwaad-van de-roodling is-veel op-hem.
 // <>
 ja-geenszins(is)-hij volkènnend wat(is)-dat-aan't-geschieden-is; 7
 /// \
 ja zoals het-aan't-geschieden-is,
 <> // !
 wie? is-het-aan't-voor-leggen aan-hem.
 \ || <> \ | \
geen roodling die-solt met-beluchting om-af-te-houden enwel-beluchting, 8
 /// | \
 en-geen(is) sollend met-de-dag-van de-gestorvenheid,

// <>
 en-geen wegzending bij-de-broderij;
 // <> !
 en-niet-is-aan't-doen-ontsnappen een-schender enwel-bezitters-zijner.
 /// \ | \ .
 enwel-al-af-dit zie-ik en-gevende enwel-het-hart-mijner, 9
 .
 aan-al-af-maakwerk,
 // <> \
 dat gemaakt-wordt op-de-drukplek-van de-zon;
 . .
 een-tij:
 \ \ \ // <> // !
 waarin solt de-roodling met-een-roodling ten-kwade voor-hem.
 | ' - \ // / . .
 en-vastzo zie-ik schenders begraven-zijnde en-zij-komen: 10
 /// | .
 vandaan-van-de-opstaanplaatsen geheiligd zijn-zij-aan't-gaan,
 \ <>
 en-zij-zijn-aan't-vergeten-worden in-de-stad die vastzo-maken;
 <> !
 ook-dit(is) en-vlaag.
 | \ .
 daar geenszins-(waar)gemaakt-wordt een-oekaze-tegen, 11
 // <>
 een-maaksel (dat)kwaad(is) ijlings;
 | // \ \ // <>
 om-vastzo is-vol het-hart-van de-stichtkinderen-van-roodling in-hen
 \ !
 [om-te-maken kwaad.
 \ . .
 wat een-verwaarder: 12
 // // <> \
 makende aan-kwaads honderd-keer en-gestrektheid-gevende daaraan;
 /// \ .
 ja ook-volkènnend(ben) ik,
 /// | \ .
 wat aan't-geschieden-is-aan-goeds voor-wie-ontzag-hebben-voor gods,
 // <>
 die ontzag-aan't-hebben-zijn
 !
 [vandaan-van(vanwege)-de-vertegenwending-zijner.
 | \ . .
 en-goeds is-niet-aan't-geschieden voor-de-schender: 13
 // <>
 en-niet-is-hij-uitgestrektheid-aan't-geven de-dagen als-een-schemer;
 // // <> // !
 daar geenszins-hij(is) ontzaghebbend
 [vandaan-van(vanwege)-de-vertegenwending-van gods.

er-is-een-vlaag die gemaakt-wordt op-het-land 14
 dat er-zijn rechtvaardigen:
 dat de-betastheid aan-hen(is) naar-het-maaksel-van
 [de-schenders,
 en-er-zijn schenders,
 en-de-betastheid aan-hen(is)
 [naar-het-maaksel-van rechtvaardigen;
 ik-zeg dat-ook-dit een-vlaag(is).
 en-tot-eer-breng-ik ik enwel~de-vreugde, 15
 omdat (er)geen-goed(is) voor-aardling op-de-drukplek-van de-zon,
 ja ware't-om-te-eten en-om-te-drinken
 [en-om-zich-te-verheugen;
 en-dat is-aan't-begeleiden-hem bij-demoeite-zijner:
 de-dagen-van het-leven-zijner die-geeft-aan-hem de-gods
 [op-de-drukplek-van de-zon.
 naar-dat ik-geef enwel~het-hart-mijner om-te-volkennen wijsheid, 16
 en-om-te-zien enwel~de-gebogenheid,
 die gemaakt-wordt op-het-land;
 ja ook bij-dag en-bij-nacht,
 slaap in-de-wel-ogen-zijner is-geenszins-hij ziende.
 en-ik-zie enwel-al-af-het-maakwerk-van de-gods 17
 ja niet is-aan't-aankunnen de-roodling:
 om-te-vinden²⁵ enwel-het-maakwerk dat gemaakt-wordt
 [op-de-drukplek-van-de-zon,

²⁵ SV, BR en NB: 'uitvinden', NBG-1951: 'ontdekken', NBV: 'de zin vinden'; A.Koster: 'doorgronden', de LXX vertaalt 'heurein'= vinden; Vulgata: 'invenire rationem'= zin vinden; Luther: 'finden'; Chouraqui: 'découvrir'.

// <> !
en-groot(is) zij naar-mij.
\ .
een-stad klein, 14
// <>
en-menselijken daarin weinig;
\\ /// | \ .
en(dan)-komt~daarheen een-koning groot en-hij-omsingelt enwel-hem,
// <> // !
en-hij-sticht op-tegen-hem kooischansen grote.
\ ..
en-men-vindt daarin: 15
/// | .
een-manmenselijke een-zorgnodige een-wijze,
// <>
en-hij-laat-ontsnappen~hij enwel~de-stad
[met-de-wijsheid-zijner;
| \ .
en-roodling niet haakt-hij-aan,
// <> !
enwel~-bij-de-manmenselijke die-een-zorgnodige(is) hij.
\ .
en-ik-zeg ik, 16
// <>
goed(is) wijsheid vandaan-van(anders-dan)baasschap;
/// | .
en-de-wijsheid-van de-zorgnodige wordt-geminacht,
<> // !
en-de-inbrengen-zijner geenszins(zijn)zij gehoord-wordende.
\ .
de-inbrengen-van de-wijzen, 17
<>
in-rust gehoord-wordend;
// <> !
vandaan-van(anders-dan)-het-geschreeuw-van een-vore-steller
[bij-slaplendigen.
// <> \
goed-is wijsheid vandaan-van(anders-dan)-het-gerei-van lijfnagevecht; 18
\ .
en-een-verwaarder een-één-enkele,
<> // !
is-aan't-teloort-doen-gaan goeds veel.
\ .
een-vlieg-van gestorvenheid , 10.1

// <> \
kwelijk-is-hij-aan't-doen-ruiken aan't-doen-bruisen de-olie-van

 [de-sausmaker;
 // // <>
een-kostelijke vandaan-van(vanwege)-wijsheid en-zwaarte²⁶
 // !
 [een-dwaasheid weinig.
 /// | .
het-hart-van een-wijze (is)aan-de-zuidenrechter-zijner, 2
 // <> !
en-het-hart-van een-slaplendige aan-de-linkerzijde-zijner.
 // // <> \
en-ook-op-de-neemweg als-die-slaplendige gaande 3
 [komt-het-hart-zijner tekort;
 // <> // !
en-het-zegt aan-de-al-afheid slaplendig-is hij.
 /// | \ .
ware't-dat~de-beluchting-van een-vore-gestelde aan't-opgaan-is 4
 [over-jou,
 <>
de-opstaanplaats-jouwer ben-jij-niet-met-rust-aan't-laten;
 \ .
ja genezend,
 <>
het-brengt-tot-rust verwaardingen groot.
 \ .
er-is een-kwaad, 5
 <> \
ik-zie('t) op-de-drukplek-van de-zon;
 || <> //
als-een-dwaling die-uittrekt vandaan-van-voor-de-vertegenwending-van
 !
 [wie-solt.
 \ .
gegeven-wordt een-slaplendige, 6
 <>
op-verhevenheden vele;
 <> // !
en-rijken in-de-laagte zijn-zij-aan't-zitten.
 // <>
ik-zie heerdienaren op-paarden; 7

²⁶ Aanvullen (zie boven): gaat kwalijk ruiken door ...

// // <> !
 en-vorsten gaande als-heerdienaren op-het-land.
 // <> \
 een-graver-van een-welgat²⁷ is-daarin aan't-vallen; 8
 // <> //
 een-openrijter-van een-bemuring is-aan't-gebeten-woorden-door²⁸
 !
 [een-waargedrocht²⁹.
 \ .
 een-uitrukker-van stenen, 9
 <>
 is-aan't-gekrenkt-woorden daarmee;
 // <> // !
 een-splijter-van houtbomen is-aan't-begoten-woorden daarmee.
 \ .
 ware't-dat-hij-bot-maakt het-ijzer: 10
 | \ .
 en-hij-is niet-de-toewendingen aan't-scherp-klein-maken,
 <>
 en-(met)vermogens is-hij-(t)de-baas-aan't-woorden;
 // <> !
 dan-het-strak-houden doet-gepast-zijn de-wijsheid³⁰.
 // <>
 ware't-dat-aan't-bijten-is het-waargedrocht bij-niet-besissen; 11
 \ .
 dan-(is-er)geen strakhouden(aan),
 <> !
 voor-de-bezitter-van de-tong.
 // <>
 de-inbrengen-van de-mond-van-een-wijze (zijn)gratie; 12
 // <> !
 en-de-lippen-van een-slaplendige zijn-aan't-verslinden-hem.
 // <>
 de-aanpak-van de-inbrengen-van-de-mond-zijner dwaas; 13
 \ .
 en-het-achter-latere-van de-mond-zijner,

²⁷ Dit Hebreeuwse woord komt alleen hier voor. Het is waarschijnlijk een leenwoord uit een verwante semitische taal.

²⁸ In Hebreeuws staat het werkwoord in de actieve vorm; ter wille van de woordvolgorde en de verstaanbaarheid vertalen we het werkwoord hier passief.

²⁹ Dit Hebreeuwse woord wordt meestal door 'slang' vertaald (het is ook het woord dat in Gen.3:1 e.v. voorkomt!), maar het hangt samen met een werkwoord, dat gewoonlijk met 'waarzeggen' wordt vertaald. Het woord duidt meer een 'gedrocht' aan, dat op zichzelf al een slecht voorteken is.

³⁰ Wijsheid is onderwerp van de zin.

<> !
 pralerijen-van **kwaad**.
 <> \
 en-de-**dwaze** is-**veel**-aan't-doen-zijn **inbrengen**; 14
 /// |
 niet-is-aan't-**volkènnen** de-**roodling** wat(het-is)-**dat**-aan't-**geschieden**-is,
 /// |
 en-**wat** aan't-**geschieden**-is vandaan-van-la^o-**achter**-hem,
 <> // !
wie? is-het('t)aan't-**voorleggen** aan-**hem**.
 // <>
 de-**moeite**-van de-slaplendigen is-aan't-doen-arbeiden-**hen**; 15
 // <> // !
 die niet-**volkènt** om-te-**gaan** naar-**een**-stad.
 \ .
 wee-**jou** land, 16
 <> !
 dat-koningt-over-**jou** een-**bonker**;
 <> // !
 en-de-**vorsten**-jouwer in-de-**ochtend** aan't-**eten**-zijn.
 \ .
 gelukgewenst-**jij** land, 17
 <>
 dat-koningt-over-**jou** een-stichtzoon-van-prefecten;
 <> \ .
 en-de-**vorsten**-jouwer bij-**tijds** aan't-**eten**-zijn,
 <> // !
 met-**baaskracht** en-**niet** met-**drank**.
 <> \
 bij-**traagheden** is-**uitgeteerd**-aan't-raken **treffendgebinte**; 18
 // <> // !
 en-bij-het-**laag**-houden-van **handen** is-aan't-**leken**³¹ het-**huis**.
 | \ .
 om-te-lachen (zijn-er) makers-van **brood**, 19
 <> \
 en-**wijn** is-aan't-**verheugen** **levenden**;
 <> // !
 en-het-**zilver** is-aan't-doen-**toebuigen** enwel-de-al-**afheid**.
 \ .
 ook bij-het-**volkènnen**-van-**jou**: 20
 fz .
 de-**koning** niet-aan't-**kleineren**-**jij**,

³¹ Denk aan het Nederlandse 'tranen leken': zo 'leekt' het huis: er staat niet 'lekker'!

en-in-de-kamerbinnens-van de-ligplaats-jouwer,
 niet~aan't-kleineren-jij een-rijke;
 \ /// \\ | \
 ja het-gevogelte-van de-helftenhemel is-aan't-doen-heen-gaan
 [enwel~de-stem-jouwer,
 // <> // !
 en-de-bezitter-van vleugels is-aan't-voorleggen de-inbreng.
 // <> \
 zend het-brood-jouwer op-de-vertegenwending-van het-water; 11.1
 // <> !
 ja-op-een-veelheid-van dagen ben jij-aan't-vinden-het.
 // <>
 geef-een-vereffening aan-zeven en-ook aan-acht; 2
 fz \ .
 ja niet ben-jij-aan'tvolkènnen,
 // <> !
 wat-aan't-geschieden-is kwaad op-het-land.
 \\ // \\ | \
 ware't-dat~vol-aan't-worden-zijn de-dikwolken plasregen op-het-land 3
 [zijn-zij-aan't-lozen,
 // // <> \
 en-ware't-dat~aan't-vallen-is een-houtboom in-het-zuiden en-ware't
 [in-het-opbergnoorden;
 // // <> //
 een-opstaanplaats waar-aan't-vallen-is een-houtboom daar
 !
 [is-hij-aan't-geworden.
 // <> \
 een-waarhouder-van beluchting is-niet te-kiem-aan't-leggen; 4
 // <> !
 en-een-ziende op-dikwolken is-niet aan't-knotten.
 \\ /// \\ | \
 zoals geenszins-jij volkènnende(bent) wat(is)~de-neemweg-van 5
 [de-beluchting,
 <> \
 net-als-(van)de-harde-botten in-de-buik-van de-vol(zwangere);
 ..
 alszo:

/// | \ .
 ben-jij-niet aan'tvolkènnen enwel~het-maaksel-van de-gods,
 // <> !
 die aan't-maken-is de-al-afheid.³²
 \\ \ .
 in-de-ochtend leg-te-kiem enwel~het-kiemgoed-jouwer, 6
 <> \
 en-voor-de-avond ben-jij-niet~aan't-doen-rusten de-hand-jouwer;
 □ | \\ \ <> | \ .
 ja geenszins(ben)jij volkènnende of dit aan't-gepast³³-zijn-is dit of-dat,
 // <> !
 en-of-zij-andertwee als-een-één-enkele goeden(zijn).
 <>
 en-zoet-is het-licht; 7
 // <> // !
 en-goed(is) voor-de-wel-ogen om-te-zien enwel- de-zon.
 \ // // // <>
 ja ware't-jaaranderingen vele is-aan't-leven de-roodling 8
 \
 [in-de-al-afheid-hunner is-hij-zich-aan't-verheugen;
 | \ .
 en-is-hij-aan't-aanhaken enwel~bij-de-dagen-van duisternis,
 // <> // !
 ja-veel zijn-die-aan't-geschieden al-af-wat-komt (is)een-vlaag.
 \ \ \ \ . .
 verheug-je verkozene in-het-borelingschap-van-jou:
 9
 /// | \
 en-aan't-goed-doende-zijn-jou-is het-hart-jouwer in-de-dagen-van
 [het-verkozen-zijn-van-jou,

³² Kunnen wij, mensen van de 21e eeuw, hiermee nog volledig instemmen? Wij weten inmiddels toch heel af van de bewegingen van de wind en van de botontwikkeling van een vrucht in de moederschoot? Daarvoor hebben we gynaecologen en klimatologen, die we kunnen raadplegen. Heel veel weten zij/ wij al en we ontdekken en leren steeds meer. Zo'n geheim als voor de mensen van toen, is dit alles voor ons niet meer. Weten we alles? Misschien niet, maar . . . Of kunnen we met wat hier statat ook anders omgaan? Is het wellicht heilzaam om tegelijk met alles wat al wel weten en nog zullen weten, ook aan het geheim van alles aan en in en om ons vast te houden – niet aan het geheimzinnige, maar aan het geheim. Goddelijk handelt wie daarvoor opkomt. Anderzijds is het minstens zo heilzaam te bedenken, dat ook zij toen heus wel een en ander wisten en dat ook hun werkelijkheidsweten ons iets waardevols te zeggen heeft. Deze tekst van prediker roept ook hen op aan het geheim vast te houden. En tenslotte, wat is het heilzaam dat deze 'algemene' wijsheden ook via dit prachtige bijbelboek direct verbonden zijn met die-JHWH-van-Israël. Dat gaan we nog lezen in het laatste hoofdstuk, maar hier bereidt de schrijver, deze 'afstemmer', zijn lezers daarop reeds voor.

³³ Het Hebreeuwse werkwoord luidt KáShàR en daarvan is het woord 'kosjer' afgeleid.

en-**ga** op-de-**neem**wegen-van het-hart-**jouwer**,
 en-in(wat)**zien** de-welogen-**jouwer**;
 en-**volkèn ja** over-al-af-**deze** (dingen) is-aan't-doen-komen-**jou** de-**gods**
 !
 [in-een-stelregeling.
 en-doe-**wijken hartzeer** vandaan-van-het-hart-**jouwer**, 10
 en-doe-**oversteken kwaad** vandaan-van-het-vlees-**jouwer**;
 ja-**borelingschap** en-de-glans-van-het-donker-vroeg-**uitgekozen-zijn**³⁴
 !
 (ziin)een-**vlaag**.
 haak-**aan** enwel-bij-die-**zuiver**-stelt-jou, 12.1
 in-de-**dagen**-van het-borelingschap-van-**jou**;
 □ **tot als** (nog)niet-aan't-komen-zijn de-**dagen**-van het-**kwaad**,
 en-voorts-aan't-**aantasten-zijn jaar**anderingen,
 waarvan jij-aan't-**zeggen**-bent,
 geenszins(is)-voor-**mij** **daarin wel**gevallen.
 □ **tot als** (nog)niet-aan't-**verduisteren-zijn** de-**zon** en-het-**licht**, 2
 en-de-**maan** en-de-**sterren**;
 en-voorts-aan't-**weerkeren-zijn** de-**dikwolken** **laataan**-achter de-**plas**regen.
 op-de-**dag**: 3
 waarop-aan't-**bibberen-zijn** de-**waarhouders**-van het-**huis**,
 en-voorts-aan't-**omtuumelen-zijn** de-**menselijken**-van vermogen;
 en-voorts-on**werkzaam**-zijn de-**molenwerksters ja** **weinig**-zijn-zij,

³⁴ Het Hebreeuwse woord, waarvan dit begrip is afgeleid, (SháChàR) heeft al deze betekenissen in zich.

// <> !
 en-voorts-verduisterd-**worden** (vrouwen)die-**zien** in-loergaten.
 \\ \ | .
 en-aan't-gesloten-**worden-zijn** de-dubbel-**bungeldeuren** bij-de-**beenweg**, 4
 <> \
 bij-het-**laag-zijn-van** de -**stem-van** de-**molen**;
 | \ .
 en-hij-**opstaat** voor-de-**stem-van** de-**tsirper**,
 <> // !
 en-zich-**bukken** al-af-de-**stichtdochters-van** de-**stad**.
 \ /// \ | \ .
 ook rijzigheid **zijn-zij-aan't-zien** en-de-**ontsteltenissen** op-de-**neemweg**, 5
 /// | \ .
 en-aan't-**fonkelen-is** de-**amandel** en-**voort-zeult-zich** de-**krekel**,
 <>
 en-aan't-**verstoren-is** de-**behoefte**;
 /// | \ .
 ja-**gaande(is)** de-**roodling** naar-het-**huis-van** de-**wereldtijd-zijner**,
 // <> !
 en-voorts-**zijn-aan't-rondsingelen** op-de-**beenweg** de-**rouwklagers**.
 \ /// | <> .
 tot dat niet-**verre-gehouden-aan't-worden-is** het-**snoer-van** **zilver**, 6
 <> \
 en-aan't-**stuk-gebeukt-worden-is** het-**wentelvat-van** **goud**;
 /// | .
 en-aan't-**gebroken-worden-is** een-**kruik** boven-de-**bruisplek**,
 // <> !
 en- **stuk-gebeukt-aan't-worden** het-**wentelvat** aan-de-**bak**.
 \\ // <>
 en-aan't-**terugkeren-is** het-**stof** op-het-**land** zoals-het-**geschiedt**; 7
 \ | .
 en-de-**beluchting** aan't-**terugkeren-is**,
 <> // !
 naar-de-**gods** die **geeft**-haar.
 \\ // // <> // !
 een-**vlaag-van** **vlagen** **zegt** de-**afstemmer** de-**al-afheid(is)** een-**vlaag**. 8
 || // <>
 en-**strak-blijvend(is)** dat-**geschiedt** afstemmer **wijs**; 9
 . .
 nogmalig:
 \ | .
 leert-hij-**volkennis** enwel-het-**genotenvolk**,
 \ | .
 en-hij-**heeft-oor-** en-**peilend**,

<> // !
 maakt-recht vore-stellen vele.
 \
 na-zoekt afstemmer, 10
 <>
 om-te-vinden in-brengen-welgevallig;
 // fz // !
 en-geschrevens recht-uit-van inbrengen-van trouw.
 /// | .
 de-inbrengen-van de-wijzen (zijn)als-stekels, 11
 // <> \
 als-nagels ingeplant bezitters-van binnenhalingen;
 <> // !
 gegeven vandaan-een-weider een-één-enkele.
 // <> \
 en-het-strak-blijvende vandaan-van-deze(dingen) stichtzoon-mijner 12

 [laat-het-klaar-zijn;
 \\ /// | \ .
 aan-het-maken-van staaftboeken vele (is)geen einde,
 // <> // !
 en-bestuderen-van veel (is)arbeid-van vlees.
 // <> \
 de-rand-van een-inbreng-van al-af wat-gehoord-wordt; 13
 /// | \ .
 enwel-voor-de-gods heb-ontzag en-enwel-de-geboden-zijner houd-waar,
 <> !
 ja-dit(is) al-af-de-roodling.
 fz
 ja enwel-al-af-maaksel, 14
 // // <> \
 is-de-gods aan't-doen-komen in-stelregeling over
 [al-af-het-niet-gewetene;
 <> !
 ware't-goed en-ware't-kwaad.